

2015-04-09

156959

Dnr: REV 13:2-2015

Västerbottens läns landsting
Landstingsfullmäktige
Organisationsnummer:
232100-0222

Revisionsberättelse för år 2014

1 Inledning

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som landstingsstyrelsen, folkhögskolestyrelser och nämnder bedrivit under år 2014. Revisorer i kommunalförbund, stiftelser m.m. har granskat landstingets kommunala företag.

Landstingsstyrelsen, folkhögskolestyrelserna och nämnderna ansvarar för att verksamheter bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheterna. De ansvarar för att det finns en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll. Styrelserna och nämnderna ansvarar också för att det finns en tillräcklig återrapportering till fullmäktige. Revisorer har i uppdrag att granska verksamhet, kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag. Vi har genomfört 2014 års granskning i enlighet med kommunallagen, fullmäktiges revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen är genomförd med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Underliggande revisionsrapporter finns att hämta på www.vll.se.

1.1 Sammanfattande iakttagelser

Vi bedömer att landstingets styrelser och nämnder i allt väsentligt har bedrivit sina verksamheter på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Både landstingsstyrelsen och flertalet av övriga styrelser och nämnder behöver utveckla sin styrning och kontroll. Våra viktigaste iakttagelser för år 2014 är i sammanfattning:

2015-04-09

- Landstinget saknade ett fungerande ledningssystem. Inte heller landstingets regelverk var uppdaterat på flera år. Detta bidrog till svårigheter i den politiska styrningen men också för verksamheterna att veta hur processer skulle vara utformade och vilka regler som gällde i landstinget.
- Tjänstemannastödet till styrelser och nämnder var i flera avseenden för svagt utvecklat. Utvecklad ärendeberedning, otydligheter i ansvar och befogenheter och frånvaro av formellt beslutade processer, arbetsformer och rutiner bidrog till svårigheter för styrelser och nämnder att styra sina ansvarområden.
- Landstingsstyrelsens beredning av fullmäktiges budget var inte tillräckligt utvecklad.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden hade för år 2014 inte en tillräcklig måluppfyllelse.
- Landstingsstyrelsens uppsikt var inte tillräcklig.

Vi vill uppmärksamma fullmäktige om att identifierade brister i årets granskning i hög utsträckning är sådana som vi tidigare påtalat. Vår granskning år 2014 visar att styrelser och nämnder inte i tillräcklig grad rättat till brister vi tidigare identifierat. I avsnitten nedan kommenterar vi iakttagelser för respektive styrelse och nämnd. Mot bakgrund av att vi lämnar en revisionsberättelse som avviker från övriga revisorer bifogar vi en revisionsredogörelse (Rev 13:3-2015) med mer detaljerad information om våra bedömningar.

2 Landstingsstyrelsen

För år 2014 redovisar landstinget ett positivt resultat på 41 miljoner kronor i förhållande till budget. Balanskravet för år 2014, där resultatet justerats enligt särskilda regler i kommunallagen, är också positivt med ett överskott på 111 miljoner kronor. Till stor del är det en gynnsam utveckling på den finansiella marknaden som bidragit till landstingets positiva ekonomiska resultat. Under flera år har vi uttryckt oro för landstingets ekonomi. Verksamheterna redovisar ett underskott mot budget med 126 miljoner kronor. Det är ett problem att verksamheternas kostnader överstiger den finansiering som finns att tillgå i form av skatter, statsbidrag och vårdintäkter.

Landstingsstyrelsen redovisar för sitt verksamhetsområde ett överskott med 20 miljoner kronor i förhållande till budget.

Utifrån årsredovisningen är det dock svårt att uttala sig om den genomförda verksamheten år 2014 är förenlig med fullmäktiges verksamhetsmål. En orsak till att redovisningen inte är tillräcklig är att landstingsstyrelsen och flera av övriga styrelser och nämnder i allt för låg grad tagit fram mätbara mål.



2015-04-09

2.1 Styrning och kontroll

Fördjupade granskningar år 2014 visar att landstingsstyrelsen inte hade en tillräckligt utvecklad styrning och kontroll. Frånvaro av ledningssystem och fungerande ärendebereidning var två orsaker till att landstingsstyrelsen inte hade en tillräcklig kontroll. Flera av de fördjupade granskningarna visade att det uppstod problem inom styrelsens ansvarsområde till följd av att det saknades formella beslut, regler och rutiner.

2.2 Uppsiktsplikten

Landstingsstyrelsens uppsikt över övriga nämnder, styrelser och kommunala företag m.fl. var för år 2014 begränsad till att styrelsen tog del av protokoll, ekonomisk rapportering, delårsrapporter och årsrapporter. Detta var inte tillräckligt för att landstingsstyrelsen skulle uppfylla sin uppsiktsplikt. Särskilt allvarligt är landstingsstyrelsens brist på agerande vad gäller hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska resultat och måluppfyllelse.

3 Hälso- och sjukvårdsnämnden

Nämnden redovisade ett ekonomiskt underskott mot budget med 150 miljoner kronor vilket motsvarade en avvikelse på 4 procent. Även när det gällde fullmäktiges mål för tillgänglighet var måluppfyllelsen svag.

3.1 Styrning och kontroll

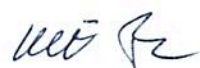
Hälso- och sjukvårdsnämnden hade för år 2014 inte en tillräcklig styrning och kontroll över sitt ansvarsområde. Flera av de fördjupade granskningarna visade på brister i nämndens styrning och kontroll. Frånvaro av ledningssystem, utvecklad ärendebereidning och otydligheter i tjänstemannastödet medförde svårigheter för nämnden att styra sitt ansvarsområde.

4 Nämnden för funktionshinder och habilitering

Vi bedömer att nämnden för funktionshinder och habilitering i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Nämnden redovisade ett ekonomiskt överskott mot budget med 2 miljoner kronor vilket motsvarade en positiv avvikelse med 2 procent mot budget. Nämnden behöver fortsätta det påbörjade arbetet med att utveckla sin styrning och uppföljning med hjälp av mål och arbetet med den interna kontrollen.

5 Nämnderna för folkhälsa och primärvård

Vi bedömer att landstingets tre nämnder för folkhälsa och primärvård under år 2014 i allt väsentligt har bedrivit sina verksamheter på ett tillfredsställande sätt. Granskning visar att nämnderna under året genomfört ett ambitiöst arbete i syfte att redovisa hur behoven av folkhälsa och primärvård är tillgodosedda. Nämnderna har också varit aktiva i arbetet med att få fler samhällsaktörer att medverka i det hälsofrämjande arbetet. Nämnderna behöver fortsätta arbetet med att utveckla målstyrningen.



2015-04-09

6 Patientnämnden

Vi bedömer att patientnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Patientnämnden har på ett strukturerat sätt styrt och följt upp sin verksamhet. Vår samlade bedömning är att patientnämnden i allt väsentligt har en fungerande styrning och kontroll.

7 Styrelserna för Vindelns och Storumans folkhögskolor

Vi bedömer att styrelserna för Vindelns och Storumans folkhögskolor i allt väsentligt har bedrivit verksamheterna på ett tillfredsställande sätt. Det finns däremot utrymme till förbättringar vad gäller styrning och uppföljning med hjälp av mätbara mål och arbetet med den interna kontrollen.

8 Kostnämnden i Lycksele

Vi bedömer att kostnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Nämnden behöver fortsätta det påbörjade arbetet med att utveckla redovisningen av sin måluppfyllelse och arbetet med den interna kontrollen.

9 Måltidsnämnden i Skellefteå

Måltidsnämnden i Skellefteå är en ny nämnd för år 2014. Under året har nämnden arbetat med att förbereda verksamhetens start år 2015. Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt genomfört förberedelserna på ett ändamålsenligt sätt.

10 Ansvarsprövning

Vi bedömer sammantaget att styrelser och nämnder i Västerbottens läns landsting i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Framför allt landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden behöver utveckla sin styrning. I samband med slutrevision har vi haft dialog med företrädare för styrelsen och nämnden om bristerna i deras styrning. Vi kommer under år 2015 att följa vilka åtgärder som landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden vidtar för att rätta till identifierade svagheter.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Den finansiella redovisningen har tagits fram i enlighet med Lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Vi bedömer att patientnämnden och måltidsnämnden i Skellefteå har haft en tillräcklig intern kontroll. Vi bedömer att nämnderna för folkhälsa och primärvård delvis har haft en tillräcklig intern kontroll. Vi bedömer att landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, nämnden för funktionshinder och rehabilitering, styrelsen för Storumans folkhögskola, styrelsen för Vindelns folkhögskola och kostnämnden **inte** har haft en tillräcklig intern kontroll.

Vi bedömer att landstinget uppnår två av fullmäktiges tre finansiella mål. Landstinget klarade målet om ett positivt resultat på minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag. Landstinget klarade också målet om att inve-



2015-04-09

steringar skulle finansieras utan extern upplåning. För det tredje finansiella målet, som handlade om hur stor andel av pensionsåtagandet som skulle vara finansierat, saknades mål för år 2014. Vår samlade bedömning är att landstinget uppfyllt fullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning. När det gäller redovisat resultat i förhållande till fullmäktiges verksamhetsmål konstaterar vi att resultatet för patientnämnden och måltidsnämnden i Skellefteå är förenligt med fullmäktiges mål. För hälso- och sjukvårdsnämnden är det redovisade resultatet **inte** förenligt med fullmäktiges mål. För landstingsstyrelsen, nämnden för funktionshinder och rehabilitering, folkhögskolestyrelserna, nämnderna för folkhälsa och primärvård och kostnämnden är redovisningen i årsredovisningen inte tillräckligt utvecklad för att man ska kunna bedöma om deras resultat är förenligt med fullmäktiges mål.

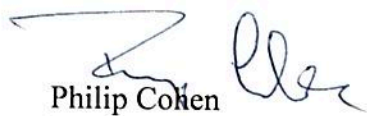
Vi riktar anmärkning till landstingsstyrelsen för bristande utövande av sin uppsiktsplikt gentemot hälso- och sjukvårdsnämnden.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelser och nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner landstingets årsredovisning för år 2014.

Våra ställningstaganden baseras på bifogade redogörelser och rapporter.

Umeå den 9 april 2015



Philip Cohen
Landstingsrevisor



Kurt-Lennart Eriksson
Landstingsrevisor



Bilagor

Revisionsredogörelse:

Redogörelse för år 2014
från Philip Cohen och Kurt-
Lennart Eriksson

Landstingsrevisionens rapporter år 2014:

01/2014 Granskningsplan år
2014

02/2014 Granskning av del-
årsboksut per april 2014

03/2014 Granskning av re-
dovisad måluppfyllelse i
delårsrapport per april 2014

04/2014 Granskning av an-
svarsfördelning mellan
landstingsstyrelsen och
nämnder

05/2014 Granskning av de-
legationsordningar för lands-
tingsstyrelsen och nämnder

06/2014 Uppföljande
granskning av landstingets
ärendebereidning

07/2014 Uppföljande
granskning av landstingssty-
relsens, hälso- och sjuk-
vårdsnämndens och näm-
nden för funktionshinder och
habiliterings kontroll av bi-
syslor

08/2014 Uppföljande
granskning av hälso- och
sjukvårdsnämndens styrning
och kontroll vid verksam-
hetsförändring

09/2014 Uppföljande
granskning av sjukhusens
reservförsörjning

10/2014 Granskning av
första linjens vård för barn
och unga med psykisk
ohälsa

11/2014 Granskning av
landstingsstyrelsens kontroll
över införandet av ett led-
ningssystem i landstinget

12/2014 Granskning av del-
årsboksut per augusti 2014

13/2014 Granskning av re-
dovisad måluppfyllelse i
delårsrapport per augusti
2014

14/2014 Styrelsens och
nämndernas tjänstemanna-
stöd - iakttagelser från
granskningar 2004-2014

15/2014 Granskning av en-
skild basenhet

16/2014 Granskning av han-
tering av inköpsavtal

17/2014 Landstingets styr-
ning och kontroll av IT-
avbrottsplaner - uppföljande
granskning

18/2014 Granskning av me-
delsförvaltningen

19/2014 Uppföljande
granskning av landstingets
budgetprocess

20/2014 Granskning av
landstingsstyrelsens upp-
siktsplikt

21/2014 Sammanställning
av revisionsberättelser
2003-2013

22/2014 Granskning av in-
formationssäkerhet och
hantering av personuppgifter

23/2014 Granskning av in-
vesteringsprocessen för
fastighetsinvesteringar

24/2014 Granskning år 2014
av folkhögskolestyrelserna i
Storuman och Vindeln

25/2014 Granskning år 2014
av nämnderna för folkhälsa
och primärvård

26/2014 Granskning år 2014
av patientnämnden

27/2014 Granskning år 2014
av kostnämnden i Lycksele

28/2014 Uppföljande
granskning av landstingets
upphandlingsverksamhet

29/2014 Uppföljande
granskning av upphandling-
ar inom fastighetsområdet

30/2014 Granskning år 2014
av stiftelser och fonder

31/2014 Granskning år 2014
av nämnden för funktions-
hinder och habilitering

32/2014 Granskning år 2014
av museistiftelserna

33/2014 Granskning år 2014
av hälso- och sjukvårds-
nämnden

34/2014 Granskning år 2014
av landstingsstyrelsen som
nämnd

35/2014 Landstingsstyrel-
sens, hälso- och sjukvårds-
nämndens och nämnden för
funktionshinder och habilite-
rings följsamhet år 2014 till
fullmäktiges reglemente för
intern kontroll **

36/2014 Följsamhet till full-
mäktiges reglemente för
intern kontroll

37/2014 Granskning av re-
dovisad måluppfyllelse i
årsredovisning 2014

38/2014 Granskning av års-
boksut 2014

39/2014 Sammanställning
av iakttagelser år 2014

Av landstinget bildade stiftelser:

Stiftelsen Västerbottens
Museums samlingar
894003-5390

- *Revisionsberättelse**

Stiftelsen Skellefteå Mu-
seum 894700-8309

- *Revisionsberättelse*

Bilagor

Stiftelsen Skogsmuseet i
Lycksele 895400-6659

- *Revisionsberättelse*

Emma Ricklunds stiftelse
896100-1651

- *Revisionsberättelse**

Stiftelsen AC utveckling
894701-6161

- *Revisionsberättelse*

Stiftelsen SAMSYN 894002-
9880

- *Revisionsberättelse**

Stiftelser och fonder förvaltade av landstinget:

Stiftelsen Tärnaby skid-
hemsfond

- *Revisionsberättelse*

Samfond för bidrag till pati-
enter vårdade vid Norrlands
universitetssjukhus

- *Revisionsberättelse*

Stiftelsen Häradshövding
Herman Rogbergs minnes-
fond

- *Revisionsberättelse*

Willy Landsbergs stiftelse

- *Revisionsberättelse*

Stiftelsen Johan Albert
Marklunds frisängsfond

- *Revisionsberättelse*

Kempefondens slöjdlinje

- *Revisionsberättelse*

Rektor David Jacobssons
minnesfond

- *Revisionsberättelse*

Övriga stiftelser och fonder där landstinget utser revisorer:

Stiftelsen Västerbottens läns
arbetarstugor 894001-3942

- *Revisionsberättelse**

Kommunalförbund:

Regionförbundet Väster-
bottens län 222000-2436

- *Revisionsberättelse*

Kommunalförbundet Norr-
lands Nätverk för Musiktea-
ter och Dans (NMD)
222000-1313

- *Revisionsberättelse*

* Dokumentet har inte in-
kommit i tid till revisorernas
slutrevision den 9 april 2015.
Dokumentet översänds till
landstingsfullmäktige vid ett
senare tillfälle.

** Rapporten kommer att
presenteras i maj år 2015.